

Filmová hudba a soundtrack - fenomény dneška

MUNI

CORE010 Hudba v postmoderní společnosti
Mgr. Ondřej Musil, Ph.D.

Filmová hudba a soundtrack - fenomény dneška

MUNI

CORE010 Hudba v postmoderní společnosti
Mgr. Ondřej Musil, Ph.D.

HISTORIE

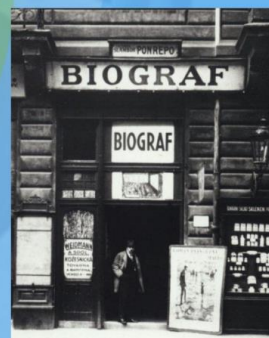
Encyclopedia of
Music for Pictures

Erno Rapke

ARNO PRESS & THE NEW YORK TIMES

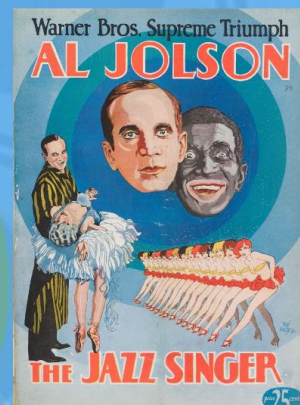
Období němého filmu

- snahy o periodizaci:
1895–1914 / 1914–1927 (?)
- raná promítací praxe
- archivní x autorská hudba
- hudební antologie

Období zvukového filmu

- Jazzový zpěvák
(*The Jazz Singer*, 1927)
- filmové společnosti a Hollywood
- původní hudba + kompilace
- první "filmoví" skladatelé
- kritikové zvukového filmu

C. Saint-Saëns

C. Saint-Saëns: Zavraždění vévody Guise (L'assassinat du duc Guise, 1908)

Zlatý věk Hollywoodu

- 30. léta 20. století
- **komerce, atraktivita**
(drama, akce, dobrodružství)
- **filmový symfonismus**
- **starší generace**
(Steiner, Korngold, Young)
- **mladší generace**
(Rózsa, Raksin, Newman. ...)

Erich Wolfgang Korngold

Pán sedmi moří
(*The Sea Hawk*, 1940)

Max Steiner

King Kong
(1933)

Meziválečná a poválečná tvorba

- **Evropa vs. USA**
- **různé tendence a žánry**
(~ klasická a "populární" hudba)
- **poválečný rozvoj**
(technologie, komerční možnosti, národní kinematografie)
- **boj tradicionalistů s modernisty**
- **Aaron Copland, Bernard Herrmann, Alex North, ...**

A. Copland
Rodeo (balet)
(1943)

ALFRED HITCHCOCK'S
PSYCHO

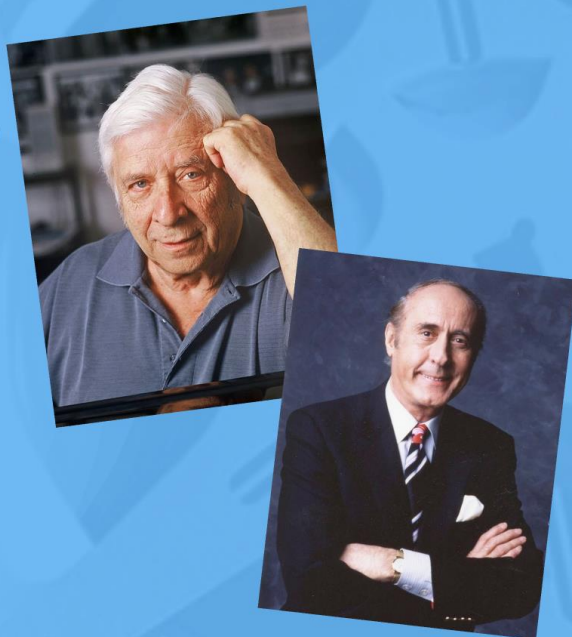

**A New and All Together Different
Screen Excitement!!!**

*** STARRING ***
**ANTHONY PERKINS, VERA MILES
JOHN GAVIN & JANET LEIGH**

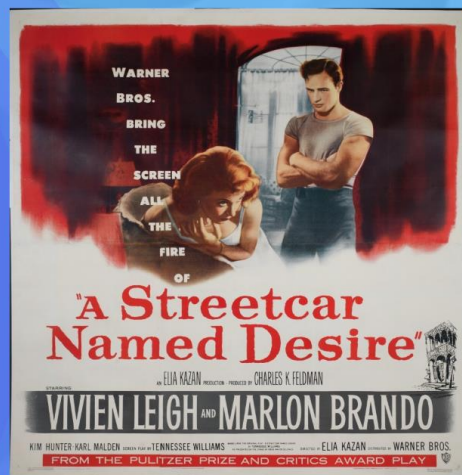
50. léta

- **krize v Hollywoodu**
(filmy vs. televize, vlastnictví kin, honoráře ...)
- **éra filmového jazzu a populárních žánrů**
- **minulost:** *Jazzový zpěvák* a dobové náměty
- **budoucnost:** big-bandů a symfonický jazz
- **životopisné filmy s archivní hudbou**
(→ 60.–80. léta: populární a rocková scéna)
- **jazzové kompozice filmových skladatelů vs. koncertní interpreti**
(G. Gershwin, B. Kaper, A. North
x M. Davis, L. Armstrong, F. Sinatra)

Alex North

Tramvaj do stanice touha
(*A Streetcar Named Desire*, 1951)

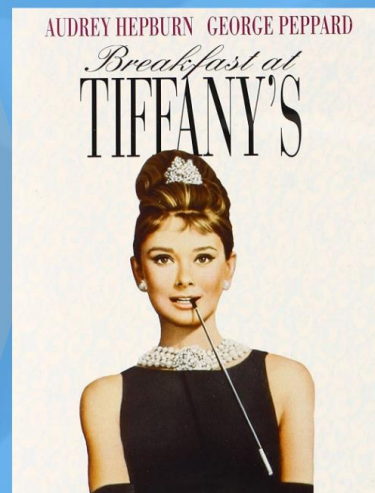
Elmer Bernstein

Muž se zlatou paží
(*The Man with the Golden Arm*, 1955)

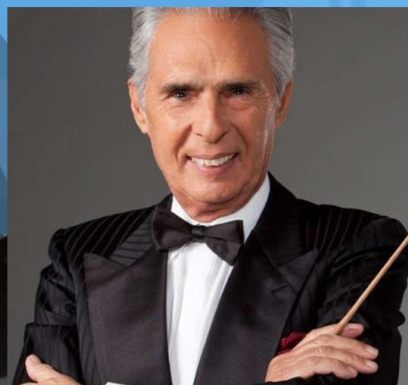
Henry Mancini

Snídaně u Tiffanyho
(*Breakfast at Tiffany's*, 1961)

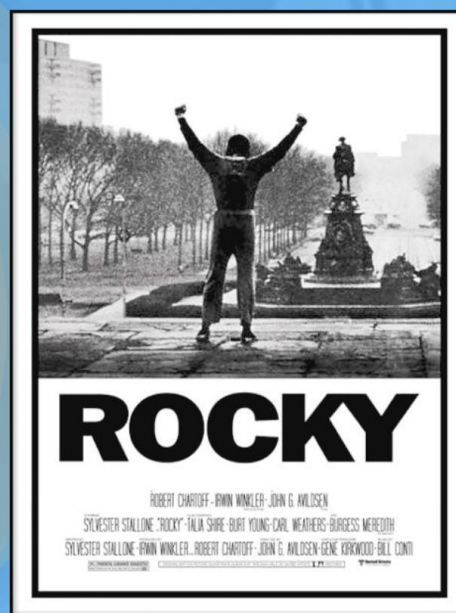
Mladší generace

- velké koncertní orchestry, big-bandy, symfonický jazz
- žánrové fúze

Bill Conti

Rocky (1976)

John Barry

Srdečné pozdravy z Ruska
(*From Russia with Love*, 1963)

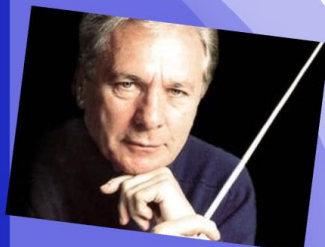

EVROPA

- různé tendence
- klasická vs. moderní kompozice
- národní tvůrci vs. skladatelé "emigranti"
- vzájemný vliv filmové a koncertní tvorby

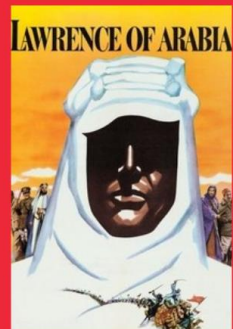

Maurice Jarre

Lawrence z Arábie
(*Lawrence of Arabia*, 1962)

Doktor Živago
(*Doctor Zhivago*, 1965)

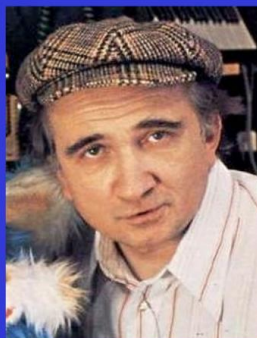
Vladimir Cosma

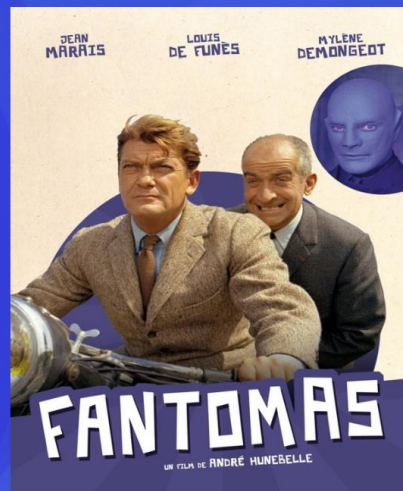
Zvíře
(*L'Animal*, 1977)

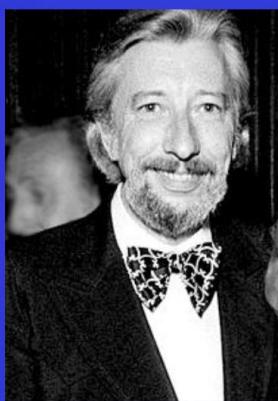
Michel Magne

Fantomas
(*Fantômas*, 1964)

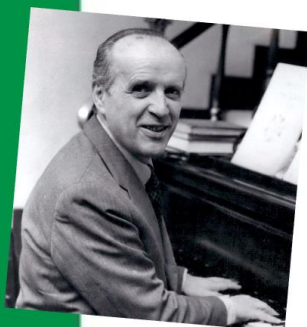
Raymond Lefèvre

Četník a mimozemšťané
(*Le Gendarme et les extra-terrestres*, 1979)

Nino Rota

Silnice
(*La Strada*, 1954)

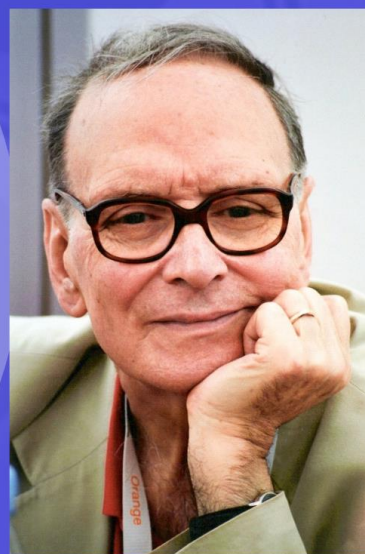
Kmotr
(*The Godfather*, 1972)

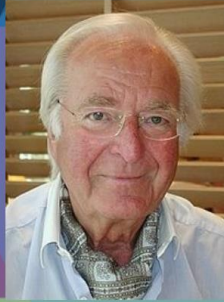
Ennio Morricone

*Hodný, zlý
a ošklivý*
(*Il Buono,
il brutto,
il cattivo*, 1966)

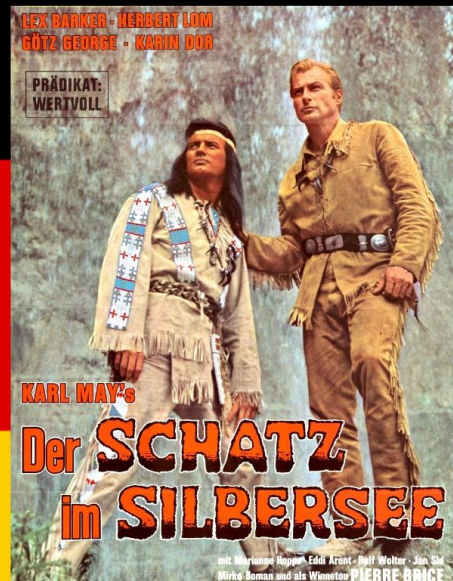
*Osm
hrozných*
(*The Hateful
Eight*, 2015)

Martin Böttcher

*Poklad na Stříbrném jezeře
(Der Schatz im Silbersee, 1962)*

Moderní filmová hudba

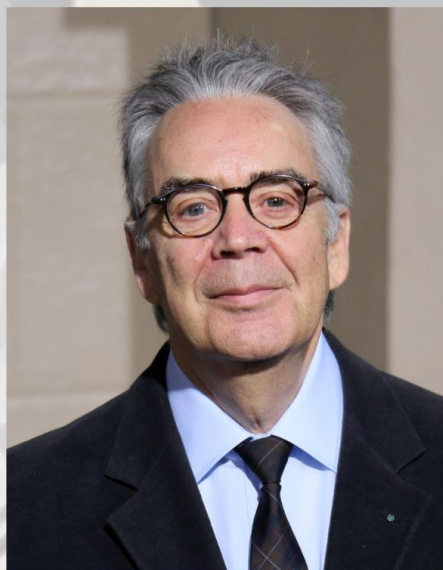
- **60. a 70. léta** - éra sci-fi, fantasy a novodobých "adventur"
- **70. a 80. léta** - sílí vliv populárních žánrů, nástup minimalismu a elektronické hudby
- **90. léta** - syntézy a žánrové fúze
- **nové technologie a náměty**
- **"moderní" vs. "tradiční" skladatelé**

Howard Shore

Mlčení jehňátek
(The Silence of
the Lambs, 1991)

Pán prstenů
(The Lord of the
Rings,
2001-2003)

Jerry Goldsmith

Planeta opic
(Planet of the
Apes, 1968)

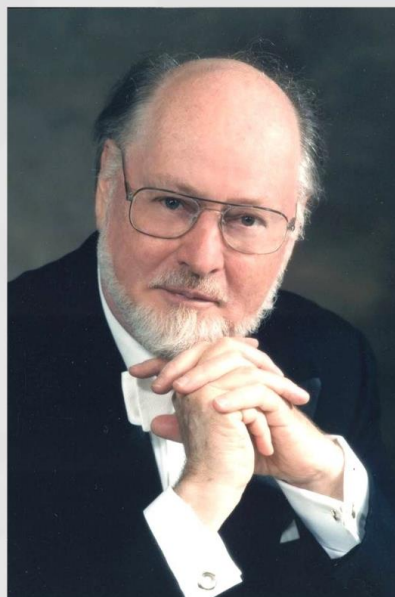
Vetřelec
(Alien, 1979)

John Williams

Čarodějky z
Eastwicku
(The Witches of
Eastwick, 1987)

Gejša
(Memoirs of
a Geisha, 2005)

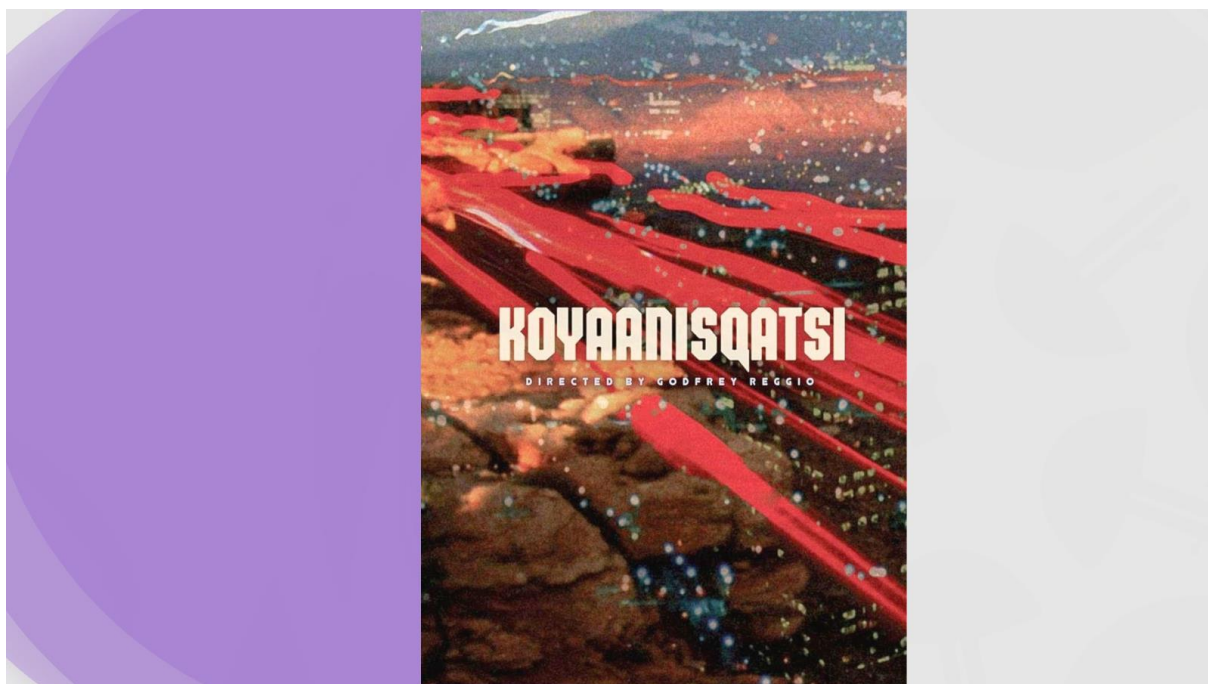
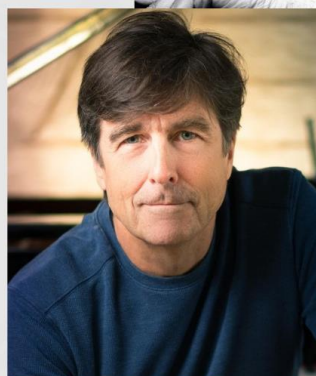
John Williams - jazzman

Minimalismus

- osobnosti filmové hudby:

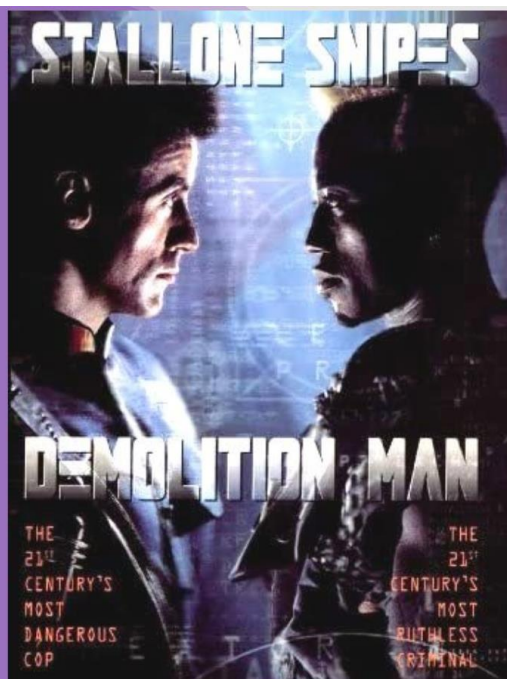
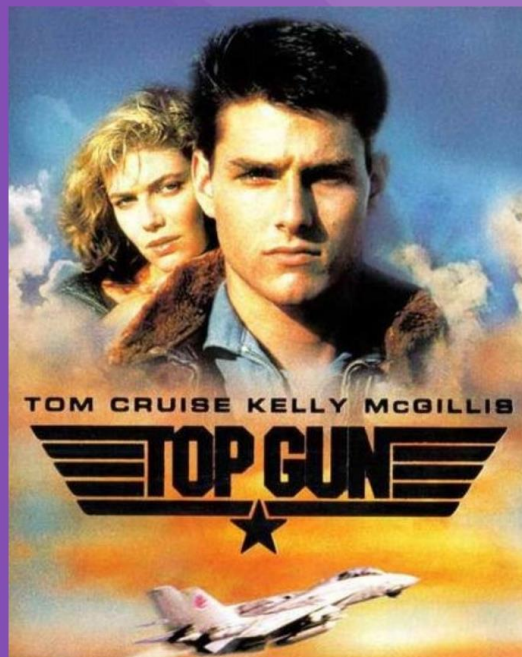
- Philip Glass
- Michael Nyman
- Thomas Newman
- Yann Tiersen

Elektronická hudba

A complex block containing the text 'Elektronická hudba' in a bold, white, sans-serif font. Below the text are two images: a color portrait of a man with a beard and a black and white photograph of a man with spiky hair, resting his chin on his hands.

Současnost

- syntéza kompozičních přístupů
- přetrvávající vliv a odkaz skladatelů minulých období
- moderní technologie vs. původní praxe

Danny Elfman

Batman
(1989)

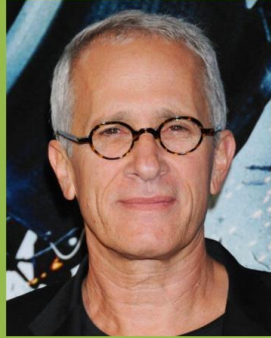
Alenka v říši divů
(*Alice in Wonderland*,
2010)

James Horner

**James Newton
Howard**

Alan Silvestri

Avatar
(2009)

***Fantastická zvířata
a kde je najít***

*(Fantastic Beasts and
Where to Find Them,
2016)*

***Avengers
(2012)***

Hans Zimmer

Poslední samuraj

(The Last Samurai, 2003)

Interstellar
(2014)

Filmová hudba a soundtrack - fenomény dneška

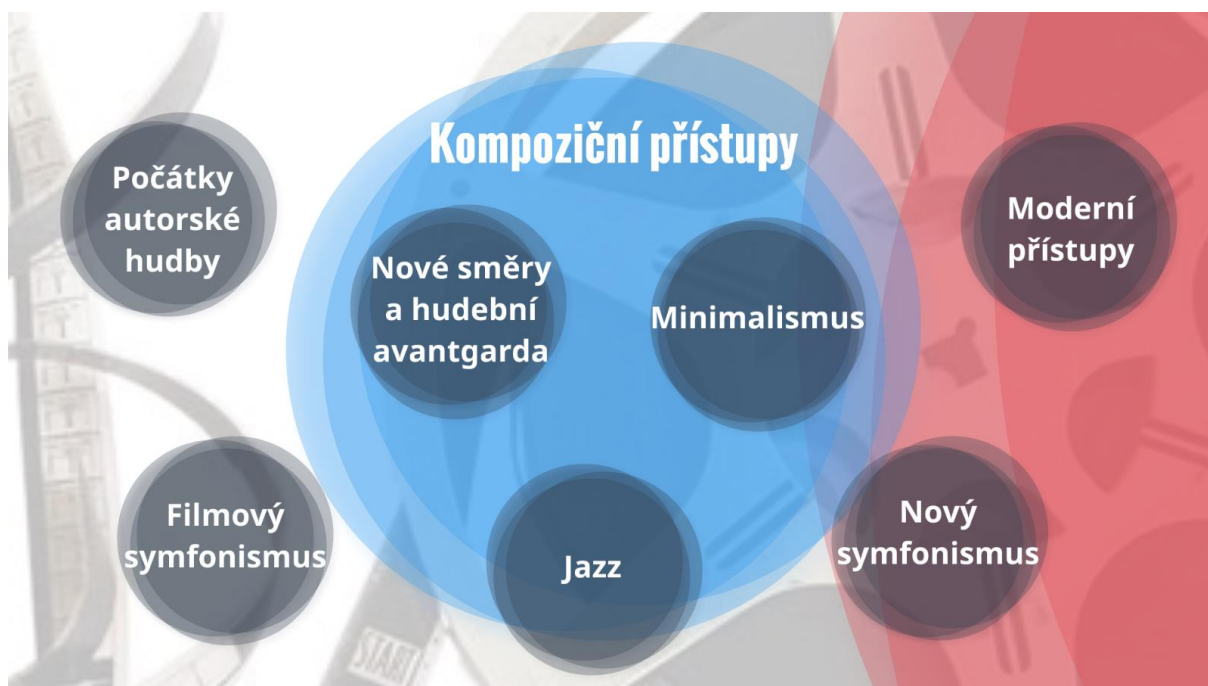
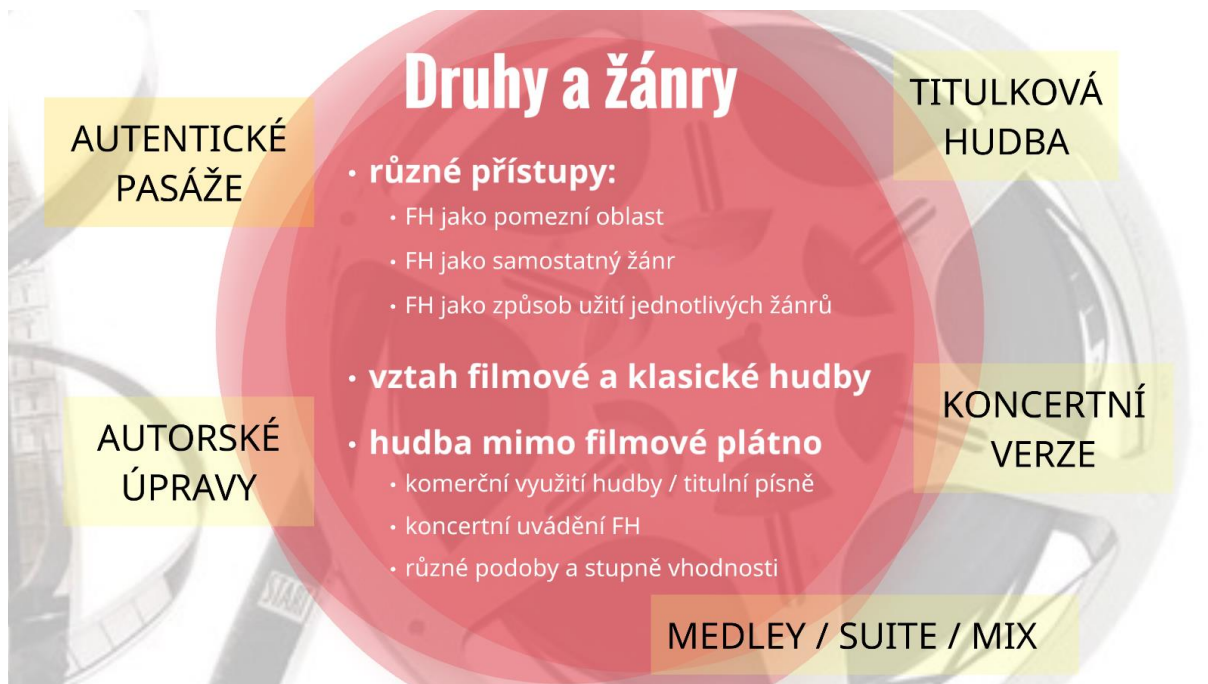
HISTORIE

**DRUHY
A
ŽÁNRY**

MUNI

COREDIO Hudba v postmoderní společnosti
Mgr. Ondřej Musil, Ph.D.

POČÁTKY AUTORSKÉ HUDBY

- osobitý kompoziční styl prvních filmových skladatelů
- vliv dobových osobností a trendů (Prokofjev, Šostakovič, Strauss, Stravinskij)
- dlouhodobý odkaz hudebního impresionismu a pozdního romantismu

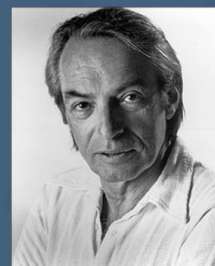
FILMOVÝ SYMFONISMUS

- hollywoodská studia ve 30. letech
- osoba Maxe Steinera
- přebírání myšlenek klasické hudby 19. a počátku 20. století (velké orchestry, monumentální kompozice) = "nový romantismus"
- vliv Richarda Wagnera (zejména princip Leitmotivu)

NOVÉ SMĚRY A HUDEBNÍ AVANTGARDA

- nové filmové žánry (horor, thriller, psychologické snímky)
- vliv avantgardní klasické hudby (Waxman, Rosenman) (expresivita, syrovost zvuku, disonance, atonalita)
- hudební experimenty, menší nástrojové obsazení (Herrmann), etnická/národní hudba (Copland, Bernstein)

JAZZ

- různá období filmového vývoje
- mísení žánrů (orchestrální jazz)
+ prvky jazzu v populárních žánrech
- zprvu odkazy na afroamerické prostředí, později módní styl až snobismus
- filmoví skladatelé vs. interpreti
(G. Gerschwin, I. Berlin, J. Goldsmith vs. Miles Davis, Frank Sinatra, Bing Crosby, ...)

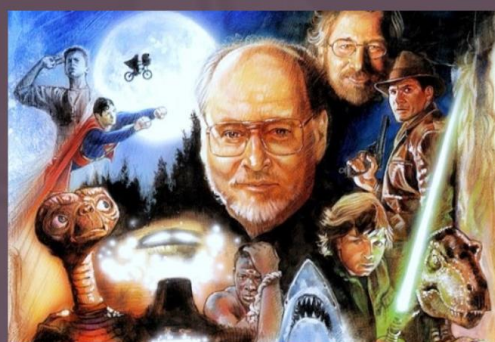
MINIMALISMUS

- reakce na složitost a nesrozumitelnost avantgardních směrů
- repetitivní hudba, smyčky, sekvence, fáze, variace bez náhlých změn
- principy minimalismu v různých obdobích (hlavní směr v 70. letech)
- dnešní praxe: pouze prvky minimalismu

NOVÝ SYMFONISMUS

- návrat ideálů 30. let (velké orchestry, leitmotivy, tradiční prostředky)
- John Williams, Alex North, Jerry Goldsmith, Howard Shore, ...
- obdivovatelé vs. kritikové
- dnes spíše v kombinaci s moderními prostředky

MODERNÍ PŘÍSTUPY

- kombinace moderních technologií a tradičních přístupů
- polystylovost
- sound-design, moderní druhy produkce (5.1, 7.1, ...), ambientní hudba
- laboratorní tvorba, VST nástroje

Filmová hudba a soundtrack - fenomény dneška

HISTORIE

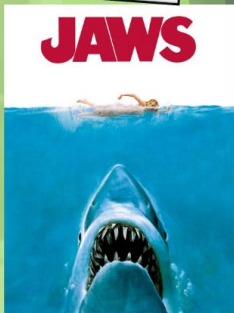
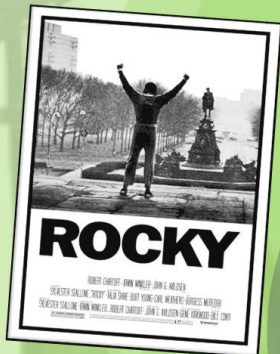
DRUHY
A
ŽÁNRY

FUNKCE
FILMOVÉ
HUDBY

MUNI

CORE010 Hudba v postmoderní společnosti
Mgr. Ondřej Musil, Ph.D.

Emoce

- nejdůležitější funkce FH
- zesílení dojmu z obrazu pomocí hudby (a naopak)
- navozování nálad (výhody/nevýhody)
- kritika: prvoplánové použití / citová manipulace / kýč ?
- závislost na žánru a koncepci filmu

Ilustrace

- zvýraznění / podtržení momentu
- zjevná i skrytá souvislosti s obrazem
- ilustrativní/ilustrační hudba:
 - technika "mickey-mousingu"

MICKEY-
MOUSING

Mickey-mousing

"absolutní"

"volný"

Filmové předěly

zvuková předjímka
(sound advance)

zvuková prodleva
(sound lag)

Lokační hudba

- hudební prostředky odkazující na určité prostředí, geografickou oblast nebo historickou epochu
- reference/link/location music
- "dobová hudba" (period music)
- příznivci x opůrci